

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' וירא י"ג חשון תשע"ה

החברותא בשאון פנימי לחברים גליון מס 492

פצוצים יקרים

וירא אליו ה' באלוני ממרא וגו' (י"ח, א) הכתוב מרמז לנו בזה עבודתו של אאע"ה איך היה עבודתו תמה ושלימה, כי הנה יש בני אדם שמתחילין לעבוד ה' ועי"ז משיגין איזה מדריגה אלא שנרמה להם שכבר השיגו עבודתו ית"ש בשלמות וכבר הם צדיקים גמורים אשר אין למעלה מהם, ובאמת לא ידעו ולא יראו ולא יבינו שאין להביט על עצמו על שום מדריגה רק ידרוש ויחקור תמיד יותר אחר עבודתו, וזהו וירא אליו ה' ועל כל זאת והוא יושב פתח האהל שהיה בדעתו שעתה הוא עדיין בפתח הכניסה לעבודתו יתב"ש.

(זרע קודש להרנ"צ מרופשיץ זיע"א)

והוא יושב פתח האהל כחום היום (י"ח, א) אברהם מדת החסד. השי"ת משפיע בכל יום חסדים חדשים כמש"כ חדשים לבקרים רבה אמונתך (איכה ג, כג) בוקר הוא מדת החסד, וז"ש הכתוב והוא פירוש אברהם מדת החסד יושב פתח האהל, תיכף בכניסת האדם לעבודתו ית"ש יושב מדת החסד לעוזרו ואינו אומר לרבש"ע אראה מקדם אם יעבוד אותי ויכנס לעבודתי או אתחסד עמו, רק תיכף שבא האדם לפתח האהל בעבודתו יתב"ש מיד מתחסד השי"ת לעוזרו בכל מיני חסדים.

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו וגו' (י"ח, י"ט) רש"י: כך הוא מצוה לבניו שמרו דרך ה' כדי שיביא ה' על אברהם את אשר דיבר עליו, לכאורה היתכן שאברהם יצוה לעשות מצוה על מנת לקבל פרס? אלא שלגבי נתינת הצדקה נאמר ובחנני נא בזאת וגו' והריקותי לכם ברכה עד בלי די. והמעם כאשר יהיה בידם כל הברכות והעשירות די והותר שפיר יעשו את שאר המצוות שלא על מנת לקבל פרס דהרי כבר עייפות שפתותיהן מלומד די.

כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו וגו' למען הביא על אברהם את אשר דיבר עליו (י"ח, י"ט) וקשה דמשמע דזה שיביא ה' על אברהם את אשר דיבר עליו תלוי בזה שיצוה את בניו ואת ביתו אחריו וכו', ולכאורה מהיכי יתתי דהא בהא תליא? וי"ל בהקדים דברי המדרש על הפסוק ועברתי את מצרים (שמות יב) אר"ש גדולה חיבתן של ישראל שנגלה הקב"ה במקום עכו"ם במקום מנופת במקום שומאח בשביל לגאלם, וביאר בספר זרע קודש בדרך משל ללמדן וחרוף גדול שלומד עם תינוק קטן שצריך לירד משכלו ולצמצמו לטובת הקטן... וזהו שאה"כ כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו פירוש שהשפיל עצמו להם ללמוד עמהם לפי שכלם ועי"ז יעורר שהקב"ה בכבודו ובעצמו יעבור בארץ מצרים לגאלם.

ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל ה' ואנכי עפר ואפר (י"ח, כ"ז) יש לדקדק איך מתחברת בקשת אברהם להציל את סדום שאין חמשים צדיקים לאמירה ואנכי עפר ואפר? התירוץ הוא דהבקשה והאמירה אכן קשורים זה בזה דהרי התפלה היתה שיהיה די בארבעים וחמש צדיקים ופרש"י דאז יהיו תשעה לכל כרך והקב"ה יצטרף עמהם ויהא עשירי לכרך, וכיון שרצה אברהם שהקב"ה יצטרף עם הצדיקים בסדום לכן הקדים ואמר ואנכי עפר ואפר וכיון שהוא דכא ושפל רוח אפשרי שהקב"ה שוכן על ידו למטה בעוה"ז ושפיר יוכל הקב"ה להצטרף עם הצדיקים שבעוה"ז...

ואנכי עפר ואפר (י"ח, כ"ז) רש"י: וכבר הייתי ראוי להיות עפר ע"י המלכים ואפר ע"י נמרוד לולי רחמיך, לכאורה יש שכר לאברהם במלחמת המלכים מחמת הצלת נפש שהוא לום, ובאור כשדים יש שכר על מצוות קדוש השם שנתקדש ע"י אברהם, אמר אברהם ובכ"ז שהיה ראוי להיות עפר מכאן ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא לפיכך ההצלה מחמת רחמי השי"ת המרובים בקשת אברהם שינצלו מטעם זה גם הצדיקים שבסדום... ודו"ק.

ויהי אחר הדברים האלה והאלקים נסה את אברהם (כ"ב, א) הנה אמו"ל במס' מגילה (דף י) דבר זה מסורת בידינו מאנשכה"ג כל מקום שנאמר ויהי אינו אלא לשון צער. וצ"ב מהו לשון הצער כאן? אפ"ל שאברהם הצטער מתי יבא לידו מצוה זו של הקרבת בנו יחידו לה' כמו הציפיה של ר"ע באמרו לתלמידיו כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך אפילו נוטל את נשמתך...

(לקוטי כרם שלמה)

האשק שיחת אורי ר' אשר זיע"א אולבאי יו"ט ראשון של פסח תשל"ה ה'בא ל'צפ"ס ע"י א.א.

להתקשר עם הנקודה ולעשות את עבודתו בשלימות. ואין הכוונה לזה שחי בטבע ויש לו סיפוק מעבודתו, כי זה לא נחשב עבודה, זה נקרא סיפוק. למרות שהוא עושה ומקיים, לא זה מה שחשוב. הכוונה היא לאלו שצריכים לעבוד את תפקידם רק עם עבודה ורק עם עמל, ועם רתיחה. לאלו שאינם יכולים לעשות את פעולתם בשלימות רק עם עמל וצער, (עבודה זה צער). ומי ששייך לעבודה הזו שום דבר לא הולך לו. הוא צריך להתייגע על כל דבר. עליו להשיג כל נקודה בצער נורא, בבחינת מיתה. מרוב כאב הוא רוצה להרוג את כל העולם. על אדם כזה העולם עומד כאשר הוא מגיע לשלימותו. דהיינו, כאשר הוא עובד להשקיט את הרתיחה והמבול שיש בו, ואז כל המציאות כלה מאליו.

כאשר האדם הזה משקיט את המבול שלו הוא מגיע למצב שכל המציאות שלו בטילה ומבוטלת. הוא לא מרגיש שהוא עושה ופועל, כי הוא חי עם הסיבות שה' שולח לו. לאחר שהגיע כבר לשלימות הוא נוכח לראות שלפי הכוחות שהוא מרגיש שיש לו אי אפשר לו להתגבר על מציאותו, ואז בכל נשימה ונשימה בעבודתו הוא בא למציאות של מיעוט, שהוא ממעט את עצמו. ובכל נשימה ונשימה הוא נשאר יותר ויותר בהתמעטות, ללא כל ערך ובלי עבודה. כי כמה שיותר קשה לו לעבוד הוא מכיר שלא בכוחו וגבורתו הוא עושה, והוא חי יותר ויותר עם הסיבות שמנחות אותו. אדם כזה,

הקב"ה ברא את העולם בבחינת תוהו ובוהו. והאדם צריך להפוך את התוהו ובוהו למציאות אמונה, לתוהו ובוהו שקודם בריאת העולם. כי מציאות הקדושה היא תוהו ובוהו, והאמונה השלימה בה היא תוהו ובוהו. האדם אינו רואה, ואינו שומע, ולא מבין, ולא מסתכל, תוהו ובוהו ללא כל הבנה. רק להאמין. לא להבין, לא לחקור, לא להתוכח. לך דומיה תהילה. אם אני רוצה להשיג את הבורא אני יכול להשיג אותו רק בדומיה. והאדם צריך לעבוד על עצמו ולהגיע למצב זה של "דומיה".

פירוש הדברים: האדם מתכונת בריאתו הוא תוסס. רועש, כועס, הורג, רוצח, כל מיני יסודות יש באדם. והכל צריך לבוא למצב של דומיה. כדוגמת אחרי המבול, שאחרי שהכל נחרב שקטו המים וכל היקום. המבול שטף את כל הלכלוך שבעולם, וכל מה שהיה ביקום, כל היסודות של הבריאה, הכל התערבב במי המבול. המים קלטו את הכל ובתוך המים נהיה חורבן. כמו כן הוא באדם. כל הזמן הוא חי בסערה - בבחינת מבול, רעש, כעס, הריגה, קנאה, הכל באדם כמבול. ותפקיד האדם לבוא לשלימות, להחריב ולהשמיד את כל המציאות הרעה, ולהשתיק את מציאות המבול, ואז הוא מתאחד עם שורשו. ובשלימות האיחוד יש שקט ושלווה. דומיה.

והעבודה הזו היא קשה עד מאד. על האדם לעבור הרבה עד שיגיע לשלימות. אפילו בנקודה אחת קשה לו לאדם לגמור, קשה לו

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמי קודם

492 א

כפי שאנו רואים אצל דוד המלך שהיה בשלימות מציאות הדביקות, כמו שהרבש"ע העיד בו "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו", ולכן אחר שנפל אף פעם הוא לא היה במציאות של חרטה, רק כל ימיו חי במציאות של "וחטאתי נגדי תמיד". ודווקא מתוך זה שחי בהכרת מציאותו בשלימות, בבחינת "ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם", הוא בא לשלימות הדביקות. וכמו שהבורא הוא שלימות כך כאשר דוד הגיע לבחינת שלימות של המציאות שלו, הוא קיבל את שלימות הדביקות, שזהו יחוד י-ה ב-ה. והיינו שדוד מחה את עמלק, והגיע לשלימות "מחה תמחה את זכר עמלק".

וזה היה הענין שדוד אמר "בחנני ה' ונסני". אנחנו כבר יכולים לתאר לעצמנו באיזה דרגה היה דוד המלך כשאמר את הדבר הזה. הוא היה בתכלית השלימות - כמו שהבורא ית' הוא שלימות - שכבר לא היה אצלו מקום לרע כלל, ולא היה שייך אצלו בחינת עמלק. וכאשר הוא היה בשלימות הדביקות, כל בני ישראל עָמו היו מקושרים לרבש"ע באמצעות דביקותו. ובה שאמר "בחנני ה' ונסני" ביקש להתאחד בדביקות עם הבורא, ואז יהיה שלימות כמו שהבורא הוא שלימות. הוא רצה לקרב את הבית השלישי, שיהיה שלימות כמו בבית השלישי שכל ישראל ישבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו, בתכלית השלימות, ולא יהיו עוד מלחמות מחמת הדביקות והאיחוד של כל העולם ביוצרו ומהווהו.

המשך יבוא אי"ה

כל מה שהוא מבטל את עצמו יותר ויותר הוא מגיע מזה להתקשרות, לדביקות.

וכמו במבול, אחרי שהכל נהרס ושוב לא היה מה להחריב פסק המבול ונשקט הסער, כך הוא אצל האדם. כי כל זמן שיש לו עוד איזה פגם ויש לו מה לתקן - ואלו האנשים שעובדים עם עצמם מכירים בדיוק את כל הפגמים שלהם - הפגם שלו לא נותן לו שלווה.

ובעוד שזה שחי בטבע הפגם מביאו לידי יאוש. כי בן אדם שחי לו בשלוה, על מי מנוחות, עם הסיפוק שלו, כשקורה לו בדיוק ההיפך והוא מקבל מכה, או שבא לידי נפילה - הוא נשבר, והוא מחפש כל מיני דרכים על מנת לחזור ולהשאר בשלוה ובשלימות. בבחינת "רשעים מלאים חרטה". הוא מתחרט על מה שעשה, ולא מכיר ולא יודע את שורש הדבר. ואפילו כאשר יודע, הוא מחפש רק איך לכסות על זה בכדי שמחר לא יחטא עוד, משום שאינו מכיר ולא יודע את מציאותו ואת מהותו שהוא בבחינת יסוד אין, וכל נשימה הוא בסכנה. האדם הזה הוא תמיד בבחינת חרטה, וכל ימיו הוא בבחינת שלווה.

ולעומתו, מי שהוא מקושר עם הדביקות, והוא קשור למי שאמר והיה העולם, אף פעם הוא לא בבחינת חרטה. היות שתמיד הוא חי עם מציאותו ועם שלימותו. ומהי שלימותו? - ונחנו מה. "ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם". או כמו שאברהם אבינו אמר "ואנכי עפר ואפר". אדם כזה נפילתו לא שוברת אותו. להיפך,

וישכם אברהם כבוקר ויחבש את חמורו ויקח את שני נעריו אתו וגו' (כ"ב, ג') נודע ממדרשי חז"ל דנסיון העקידה היה גדול מאד כי מעולם לא צוה הקב"ה להקריב לפניו אדם, וע"כ היה מקום להמסית לומר שלא צוה השי"ת כן רק איזה רוח שקר הטעהו כדי לאובדו מעוה"ז ומעוה"ב, ואכן אאע"ה חבש את שכלו וחמירותו אמר אני בתומי אלך, וכיון שלדעתי (היכולה להיות מוטעת) צוה לי הקב"ה להקריב בני אני מוכן למסור נפש בני ונפשי עבור ספק רצונו יתב"ש, וספק שיש בו טעות. ונודע מהירושלמי שאאע"ה הפך את שני היצרים לטוב, והב' יצרים מכוונים בשם שני הנערים הג"ל...

והתברכו כזרעך וגו' עקב אשר שמעת בקולי (כ"ב, י"ח) איתה בספה"ק הטעם שהמתין אברהם במצות מילה עד שנמצאה מפי הקב"ה מה שלא עשה כן בשאר מצוות דאם ימול קודם שנצטווה שוב לא יוכל להיות מצווה ועושה לכך המתין עד שנצטווה וזהו עקב אשר שמעת בקולי דייקא שלא עשית קודם ששמעת ממני את הציווי הרי שיתכן לפעמים שדייקא אי עשיית המצוה נקרא שמעת בקולי... (הבן בעומק הענין).

(ע"פ קדושת ציון)

ויהיו חיי שרה וגו' שני חיי שרה (כ"ב, א') פרש"י כולן שוין לטובה, אברהם הכיר את בוראו בגיל מ"ח שנה נמצא שאברהם הכיר את בוראו קכ"ז שנה אלא ששרה הכירה את בוראה מיד מיום הוולדה וזהו מה שמדויק ברש"י כולן שוין לטובה כלומר כל הקכ"ז שנה של שרה היו שוין לטובה שאברהם ושרה היו שוין בהכרת הבורא.

ותמת שרה בקרית ארבע (כ"ג, ב') שרה זכתה בקרית ארבע, כלומר בארבע האותיות הנקראים שם הוי' שבינתא קדישא היא חברון, שרה זכתה להתחבר בזכות ההכנעה וענוה שבה כאשר ימים ושנים ידברו בענין כדברי הריש מתיבתא וע"ד אשכנז ואת דכא, וזהו בארץ כנען שהיתה מחזקת עצמה בארץ ועפר והכנעה או בארץ כנען היינו בגוף נכנע והבן.

ואברהם זקן בא בימים וגו' (כ"ד, א') שדעתו מתוספת עליו אז השיג בכירור שכל מה שעבר עליו עד הנה כל מה דעבד רחמנא עימא לטב עבד, וזהו בא בימים בירור הדבר כי וה' בירך את אברהם בכל הן בטוב והן במה שהיה נראה חילופו אבל בהגיעו לימי הבינה ידע כי הכל לטובה וברכה והבן. (נועם מגדים)

וה' ברך את אברהם בכל (כ"ד, א') הצדיק האמיתי אינו מתפלל רק על עצמו כי אם על הכלל כולו ואף אם מתברך אין ברכה זו נחשבת בעיניו אם לא נתברך הכלל אתו יחד. וזהו כוונת הכתוב וה' ברך את אברהם בכל - השי"ת ברך את אברהם בזה שברך את הכל - כלומר רק לאחר שנתברכו הכל נחשבה ברכתם זו לאברהם כברכתו שלו...

ויען לכן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב וגו' (כ"ד, ג') איתה בספה"ק דבעת העקידה התכללו אברהם ויצחק זה בזה אברהם קבל גם מדת הגבורה ויצחק קבל גם מדת החסד, וזה מה שכתוב לא נוכל דבר אליך רע או טוב ולומר שאין האבות שוין דהיינו שאחד רע ואחד טוב דהא שניהם טובים דגם יצחק קבל מדת החסד וכן אברהם קבל מדת הגבורה.

(תקל יצחק)

כוס תַּזְחֻמִּים

למשפחת הרשטיק הי"ו

על פטירת ראש משפחתם הר"ר משה ב"ר מרדכי ז"ל

ת. ג. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

האשה הצדקנית מרת צביה ב"ר אברהם ע"ה

נלב"ע כ' חשון תשנ"ג

ת. ג. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע